

Geschäfes finas.

Riga. Pilsfehtas domes sehdeschvna 1. februari pilsfehtas galwa wišpirms fazijs kahdus sirsfigus wahrbus nelaika firsta Suworowa preminai; Suworows, par Baltijas general-gubernatoru buhdams, efot til dauds labuma muhſu femei un mums darijīs, gan tifuniga un garigā, gan ari laizigu labklahščanos weizindams, ka parifam ne-efot wajadīgs wehl aſrabdit uſ wina nöpelineem; tadehī ſehras par wina nahvi efot ſaprotamas un dñli fajustas. Sapulze godaja nelaika preminu, no ſaweeim ſehdeleem preezeldamees.

Tad pilsfehtas galwa ſinoja, ka nesen efot ifnahzis ſenata uſla, $\frac{1}{3}$ daſas no Kaufmanu ſemes preſtandehm, libds 158,000 rbl., las no 1863. libds 1874. gada cemalſati pilsfehtas lahdē, efot janodod walsis rentejā. Tahlak wiſch nodewa bahrinu nama administracijas rehkinus par 1881. gadu un darija ſinamu, ka eenahkūchā daschas ſuhdsibas, ka tifshot uodotas ſuhdsibu komiſſijs. Tad parbgabja uſ deenā ſahrtibas jautajumeem, no kureem ihpaſchi ſchahds preminams: Gubernatora kungs bija veprafijis, lai pilsfehtas erahditu gruntsplazi Dreilinu muſchā meſchā Aleksandrejas dſelſe-zeſa ſtanjijs kurumā, 5000 kwadratu aſu leelumā, preeſch ſtrahpes zeetuma, kura ktonis efot nodomajis buhwet. Gewehrojot, ka preeſch pilsfehtas loti wehlejams, ka tagadejais zitabelē atrodamais zeetums nahktu ahrā iſ pilsfehtas, dome weenbalſigi peekrita gubernatora veprafijanom un atwehleja mineto grunts plazi ar to nofazijuma, ka ktonim par ta platscha leetoſchanu il gadijus jamalka pilsfehtas lahdē 1 rbl. un ka jaunu zeetumā kaptu uſaemti ari no pilsfehtas teſahm nosodamee ſilwei; tahlak tika noteikts, ka, ja plazis preeſch noteikta mebrka kahdu reijs wairs nebuhu wajadīgs, tad wiſnam japoſek atkal par pilsfehtas ihpaſchumu.

No Riga pilsfehtas puſes pee Suworowa behrehm pedaliſchotees A. v. Dettingen un wezakais birgermeiſters Ed. Hollander.

— Riga ſirgotaji, eeweħrodami nelaika firsta Suworowa leelos nöpelnuſ pee Riga tirdsnezzibas weizinachanas, ka „Rig. Ztg.“ dſirdejuſte, likuſchi uſ firsta ſahrku nolikt ktoni, bes tam Riga birtschas komiteja ſuhdsibot delegatus (Sublitoſ) uſ beben zeremonijahm.

Aleksanders Arkadiwitschs grafs Suworow-Minniſſis, firſts Italifſis, ka vā telegraſſu atſtehja behdu wehſis, 31. janvari wakarā ap pliſt. 8 un 45 minutehim ir aſgabjis uſ muhſigo dñſu. Par wina dſihwes gabjumu pec-likſi ſchē lahdus wahrbus. Wiſch ir ſlawena kara wirtswadona, weža Suworowa, debla dehls un 1. juſtija 1804. g Peterburgā dñmis. 8 gadus wežs buhdams wiſch tika nobots jeſuitu kolegijs — torois galwaspiſleſchtā iſſlawetā puſen ſkolā. Schē wiſch valika lahdus 3 godus, tad tika nobots kahdā zitā ſlawena ſkolā. Daschadas ſkolās mahzibas baudijis, wiſch 1822. gadā tika aſſuhitiſ uſ Paribsi, kur wiſch preeſchlaſſijumus par walsis un politikas ſini-bahn flauiſchabs un no tureenes dewahs uſ Gettingu, kur ſawu ſtudeereſchanu beidſa.

20 gadus wežs buhdams, wiſch pahnahza uſ Peterburgu atpakaſ un eestahjabs leibgwardu jahtneku regimente par junkturu. 1. janvari 1826. gadā wiſch tika pa-augſtinats par wiſneku un drihs pebz tam wiſch dewahs uſ Kawkaſu, kur wiſch Lesgeefchu aplarofchanu un wehlaſ karā pret Perſiju iſrahdijs leelu dub-ſhibu un zitas teizamas kareiwijs ihpaſchibas.

Ari 1828. gabā wiſch Turku kara pedaliſhabs un tur jaunu ſlawu iſpelniſhabs, ta ka par ſigel-adjuvantu tika pa-augſtinats.

1831. gads, kura wiſch ar ſwarigeem uſ-dewumeem bija uſ Berlini ſuhitiſ, wiſu drihs no Berlines noweda atkal uſ kara-lauku, proti Polu ſemē, kur Poli bija uſ dumpi ſazehluſchees. Kad ſchini kara Poljas galwaspiſleſchtā Warſchawa tika eenemta, tad wiſnam tika uſdots, lai wiſch ſinu par Warſchawas eenemſchanu Keiſaram uſ Peterburgu aſneſot. Keiſars wiſu pee ſchibis reiſes pa-augſtinaja par palkawneku. No 1831. libds 1847. gada wiſch pa leelakai datai bija Peterburga. Ap-prezejees wiſch jaw bija 1830. g. 1846. gada wiſch jaw bija tiziſ pa-augſtinats par general-adjuvantu un gabu pebz tam wiſnam tika nobota pahrwaldiba par Raſtromas gubernu, daschadas nekahrtibas bija notikuschas. Wiſnam zaur ſawu gudribu un labſirdibu drihſumā iſ-dewahs, wiſu eegroſit peenahkamā ſahrtibā.

1. janvari 1848. gada wiſch tika atpakaſ faultis uſ Peterburgu, kur wiſch tika eezelts par Riga ſara-gubernatoru un Widſemes, Igauau ſemes un Kursemes general-gubernatoru.

Firſts Suworows, ka telegraſſ ſinoja, ſweht-deenā wakarā Peterburgā nomiris. Suworowa wahrbus Baltijā un it ihpafchi Riga, kur wiſch 13½ gadu (1848—1861) par general-gubernatoru nodiſhwoja, it laba ſkana. Wina wihrifſha iſtureſchanabs, ſaweenota ar apburwigu laipnibu, peeweda wiſnam wiſu ſicdis. — Muſchneeziba ſawā landtaga ſehdeſchanā noſpreduſe, uſ wina behrehm ſuhiti diwus de-legatus — landrahtu baronu Wolff no Kalna muſchās un v. Tranſehe no Elmetes.

Sarkanā fruſta wirſwaldeſ kapitals pee re-wiſijas 21. janvari bija 1,829,258 rbl. leels.

Balſmane. Zeenijamu redakſiju luhdus, atſaut manam atſauſchanas rafſtam weetas pret ſiaojumu, ko lahdus „Leelmeschneeks“ M. W. 3 numurā no Balſmanes ir rafſtijis. L. lgs rakſta: „Ka pagabjuſchais gads bijis labi tif pat tihrumoſ ka plawās teizams.“ Sche L. lgs miſejees, kad ſala ka plawās ari teizami augli bijuſchi, jo dascham Balſmaneſcham tagad jaw ſeens ir pagalam, neſin ka warehs pawa-fari ſagaidit. Waj tas nahk no teizameem augleem, ka trukums jareds? Tahlak L. lgs rakſta, ka Balſmaneſchī pehrā gada ari ne-efot wiſ ſnauduſchi, bet libds ar ziteem tauteſcheem moduſchees uſ jaunu jauku dſibwi. Labgu laheem teatrus un weefigus wakarū iſribkojuſchi, kuri gluſchi labi iſdewuſchees. Ja teatrus un weefigus wakarū gribam par jauko dſibwi fault, ſinamis tee gan ir ſchalaika jaulkā ſadſihwe), tad Balſmaneſchī pagabjuſchā gada weenumehr ſnauduſchi; jo nekahdi teatri, nedī weefibas wakari pagabjuſchā gada Balſmane netila iſrib-loți. Kur L. lgs ſtabdas ſinas ir fagrahbiſ, par to ir jaſribnahs. Preeſch trim gadeem Balſmane iſribkoja gan pabra teatrus, bet wairak ne. Jo L. lga rafſtu tablaku laſa, jo leelakus miſejuſmus tanī atrod. L. lgs rakſta: „Ka Balſmanes baſnizai pagabjuſchā gada dſelſs ſehta aptaſiſta.“ Balſmanes baſnizai jaw preeſch 4 godeem tika dſelſs ſehta apliſta, zaur zeen. mahzitaja Brandt lga publineem, jo wiſch pa brandiſt aplahrt braukajo, pee ſatra ſaimneka luhgdamis, lai ſawu ſahdibu dodot, pee ſam ſaimneki ari ne-atrahwahs, dewa katri ſik ſpebjā. — Par ehrgelebm L. lgs ſala, ka tahl agrakā gada apghabdatas, kuras gan wehlaſ, ka dſelſs ſehta tika Balſmanes baſnizai apſtelletas Wahzſemē.

J. Treier.

If Straupes. „M. W.“ Nr. 4 ſch. g. pefuhits lahdus pretraſtis no zeen. Seemzeſcha lga, kura man pahmet, ka es zaur ſawu rafſteenu „Par aklo apghadſchanu u. t. pr.“ (ſk. M. W. Nr. 1 ſch. g.) tai ſinā efot peeklahjibū aifkahrīs, ka es par ſcho preeſchmetu, par fo zijs wehlaki bijis nodomajis runat, jaw agrabi jeb „nelaika“ efot rafſtijis. Bet waj tad zaur to pret peeklahjibū ſtrahda, kad zeen. dalibneeku uſ weenā waj otrā ſeetaks ſteetaku pahrfpre-ſchanu daschreis jaw eepreelſchus ſagatamo? Man ſcha jauka peenahkuma ne-atsibſchanu waj aplarofchanu iſrahdijs ſoti ehrmiga. Tahlak „M. W.“ Nr. 2 ſch. g. es biju Straupes ſemkopju ſa-eimas apſihmejis par tahdahm, kura hahm wehl jadſenahs pebz apſtiprinaschanas par pahrlahwigu beedribu; man atbild, ka ta ne-efot pateeſiba, jo Straupeſchi jaw wairak gadus ſkopjot ſemkopibas beedribu. Bet par beedribu, man domaht, ſchibis ſapulzes wehl newar wiſ noſaukt, jo no augſtas waldbas uſ to wehl naw nekahdas apſtiprinaschanas. Neweens to neleegs, ka nesen zeen. mahzitajs dewis padomu, ſchibis no augſtakabs waldbas wehl ne-apſtipri-natahs ſa-eimas droſhakas pahrlahwibas deh, turpmak iſgahdat ka ſara-beedribu no Wahz Deenwidus - Widſemes ſemkopibas beedribas. Tapat ne-iſprotams, ka zeen. Seemzeſcha lga to ſpebj noleegt, ka uſ Straupes ſemkopju ſa-pulzehm noſpreets, or „Balt. Semk.“ redakſiju uſ to weenotees, lai pehdejā pirmejo pahrfpre-dumus pa viſnam un ſahrtig iſplatitu? To man paſinoja neween lahdus no ſcho ſapulſchu ſteetnakeem weizinatajeem, zeen. ſk. R. V. lgs, bet ari pats rafſtu-wedejs I. R. lgs. Uſ to eſmu, no lahd ſcho ſa-eima dalibneeka pamu-dinats un ari ſcho labo apneſchanu gribedams weizinah, ari preeſch ſcho ſa-eimu pahrfpre-dumu koreſpondeta no „Balt. Semk.“ redak-ſijas iſluhdſis weenu brihwelemplari no ſchalaſkrafta. Beidsot uſ daschahm no manis neween pee Straupes, bet ari zitahm lauku Latweſchu labdarifchanas beedribahm iſrahdiſahm wainahm ſihmejotees, zeen. Seemzeſcha lga tahl ſalihdsina drihs ar wiſpahrigahm paſfaules ne-viſnibahm, drihs wiſch tahl ſehwet par maneem uſteepumeem, drihs wiſch eepreezinajahs ar to, ka zitas aplahrtejahs beedribas tapat darot u. t. pr. Uſ ſchahdu groſſchanas ſinamis nekaſ naw atbildams. Straupes labdarifchanas bee-driba efot uſ ſawas gada-ſapulzes 6. janvari ſch. g., t. i. pebz gada laiko, uſnehmuse 16 jaunuſ ſeedrus un beedrenes. Zaur ſcha ſkaitla tahl leynu peemineſchanu zeen. Seemzeſcha lga ſrib manu daschadu wainu iſrahdiſchanu at-ſpehlot. Bet es domaju, ka ſchis peerahdiſumis uſ to nu gan ir par wahju. Wehleſchanabs, lai labdarifchanas beedribu ſawus gada-pahrfkatus laiſtu ſlajā, efot iſpildita; jo iſgahjuſchā gada efot pahrfkatus par Straupes labd. bee-dribas darboſchanas zaur laikrafteem tiziſ paſneegts. Zil atminos, tad tika „Balſs“ ſludinajumis atradahs ſchibis beedribas eenemſchanas un iſdo-ſchanas nodrukatas. Schahds pahrfkatus ic ſoti nepiſnigs. Bet zitadu ſelu preeſch beedribas darbu iſſinofchanas zeen. Seemzeſcha lga ari neſinot. Mu, ſewiſchki drukati un tapbz ari leelakā ſkaitli iſdaliti pahrfkatus ic tas wiſlaba-kais ſelfsch, beedribus un publiku ar beedribas darbeem eepaſhſtintat. Tā tad es ſcho ſawu atbildi uſ zeen. Seemzeſcha lga pretraſtū waru tik ar wina paſcha wahrdeem beigt: „No aug-ſchēahm pefuhmehm nu zeen. laſitaji war redſet, zil mas pateeſiba ſai pretraſtā atrodahs. Buhtu gan wehlejams‘ — un naw jaw ari par agu-

— la raktineeksi sawos raktsteenös wairak turetos
pee pateesibas." — a s.

No Arikburgas „Balsei“ raksta: Schorej
gribu peeminet weenu scheenes eeraidumu, kou
pee mums leela wata un kas draude wifai
muhsu lablahschanai nahtamibā, jo winisch
grausch, ta faktot, pee pufchas faknes un posta
paschu fadsihwes pamatu. Schis eeraidums,
kura auglus mehs jaw tagod manaks, ir grunts-
gabali dalischana starp vebznahlameem. Zif
mas schis eeraidums fwehtibās atnes — nebuhs
wajadfigs ihpaschi issfaidrot; latres to war mah-
zitees no peemehreem, kas ipaschi Arikburgdsee-
scheem tahuu naw mellejami. Dauds grunts-
gabali jaw ta fajkalditi, ka ihpaschneeleem tos
ween apkopjot truhktu darba — ka rokahm ta
sobeem. Un ka tahdus mosus stuhrischus dauds
gruhtak labi apkopt, neka leelus gabalus, nebuhs
neweenam fweftcha leeta. Wifas pahrlaboscha-
nas, ar lo finibas jaunakōs laikōs apbalwo-
juschas semkopibu un kuras leelgruntneeki sawās
faimneezibās eewed, fawas tsdoschanas zaur to
pamasinadami un ta sawu laizigo lablahschanoš.
naw nemas domajamas pee sihleem gruntsga-
baleem. Dauds tadeht bes tam, ka apkopi
sawu gruntsgabalu, us kura dascham pateefi til
ko ruhmes, ar sawu familiju nomirt badā, do-
babs us pelnu. Muhsu ihstais un gandrihs
weenigais pelnas awots ir plostneeku amats,
jo algadscha amats — tak pascham grunteekam
par kaunu. — Warbuht daschs domahs, ka es
to par grehku eeskatu, lad semkopis gribedams
lahdu grafi nopolnit, brauz us plostneem? Ne
buht ne. Es tikai gribetu usrahbit us dasheem
netikumeem, kas schim amatam it ko pee-augu-
fhi, ta ka tas wahrods „plostneeks“ pee mums
par flinka, valaidniga zilwela nosihmi palizie.
Zaur pahrleelu djsihschanoš us scho amatu, kui
nezik gadus atpafat kahds strahneeks pateefi ko
wareja, pelnit ir wifas pelnas ta faknapinatae,
ka daschi prahdigalee jaw eeskata, ka ar wifu
karsto plostneeka duhschu ir plostneeka amats
gribot negribot ja met pee malas.

Kursemē. Schē gribu lasitajeem vāstobhīt
par breesmigu wilku. Bagahjuſchu waſaru B.
mabju plahweji pee leelmeſcha buhdamā plawā
pamanija ſirgu nemeeribū, kuri ſprauschłodami
un ſweegdami leelsu nemeeru taisija. Plahweji
tuvalu peenahluſchi ecraudiſja, ka leels wilks
ar niknako ſirgu zibnahs, jo ſirgs, duhſchigs
ſpehrejs buhdamis, wilkam eefvebra wairak reiſi,
ta ka tas klibodams un fauldams meschā atpa-
fak eewilkahs un waſaru wairs netika nekur
manits, bija jadoma, ka wilks no ſirga vaka-
las kahjahn kreetus ſpehreenus buhs dabujis
un aifwilzees projam kurt nahjis; bet nela, ru-
deni gani atkal pamanija breesmigo wilku, ku-
ram daschs newainigs jehrs un aita par laupi-
jumu valika. Wehlak, tad wairs lovi gandis
negabja, wilks fahla pa tuvejahm mahjahn
ſtaigat, tur funus, ſofis un tihtarus apmekle-
damis, pee tam daschs labs kustonitis no willka
ſaplehts. 11. dezembris tika iſrihkota warena
jakts. Gehgeri, zeredami breesmigo eenaidneeku
ſawaldfinat. it agri us jakti dewahs, bet zauru
deenu mellešdamī wilku ne-atrada un wakarā
wehlu no jakts nogurufchi mahjā vahrahza.
Kahdi gehgeri tuvejā L krogā ee-eedami, gri-
beja ar kahdu malzinu atſpirdfinates un ta
kahdu lažinu tur uſkawejahs. Kad wini gri-
beja aiseet, tad bija labi tumſchs palizis. Te
kahdi zela-wihri krogā pasinoja, ka tuvejā bee-
jā leegumā wilku manijuschi. Beefsuns ne-
bijā leels, tadeht bija eefpehjams apmastot.
Gehgeri willam ta peelihda, ka gandribj buhut

bijis eespehjams wilku nogalnat, ja til dauds
mas buhtu bijis gaishale. Bija loti tumfche
wakars, tahdi schahwerni gan bija wilku kehu-
fchi, bet nebijia nogalinajuschi. No rihta pan
prischu sneedsinu, kur wilka asinainabs pehdas
tika dsibkas, aissgahja tahlu, jo tahlu, wispehdiq
pehdas pasudq, tadeht la sneegs notusa un
tumfchums usmetahs. Wilks ir tijis 5 treis
eewainots jeb faschauts, pehdas bija gahjufchas
us Saldus puji, jo pehrnā gadā tilam dsirde-
juschi, la Bez-Schwahrdes meschōs ari tahds
wilks efot manits, tadeht domajams, la buhs
gahjis atpakał, no kureenes nahzis, jo gehgri-
teiz, la wehl sawā sailā ne-efot tahdu leelu
wilku redsejuschi, tas bijis kahdas 5 pehdas garfsch
un kahdas 3 pehdas augsts. Lai Deews dod,
la reis no tahdeem swehreem atswabinatos un
tos pagalam isnibzinatu. J. Selga.

No Leel-Gezawas. Leela Gezawa atrodahs
pee Rigaš-Bauskas leelzela, 49 werstes no Ni-
gas, pee Gezawas upes. Leel-Gezawas muischai
wairak lihdinajahs mestam, neka muischai.
Muischai atrodam deesgan gresiu pili, flimnizu
un aptefku, kuras abas eestahdes top ustureetas
no muischas ihpachneela, wairak nela 300 gadus
wezu basnizu, diwas uhdens sudmalas, tsche-
tras preschhu bodes, brankust, alusbruhsi un tsche-
trus frogus, no kureem diwi gluschi basnizas
tuwumā atrodahs. Pee Gezawas peeder kah-
das peezaš masaš muischas un kahdi 170 faim-
neeli, no kureem wehl noweens nau grunteeks.
Gezawneeli heidsmajah laika deesgan naigi pu-
lejahs, walas brihscheem derigu laika-kawelli
gahdat. To redsam no tam, ka teem ir 3
grahmatu - krahtuves un diwas dseedaſhanas
beedrija, Weena no heidsmajahm gan ir
jauna, het otra nehma dolibu jaw pee virma-
jeem Latveefchu dseedaſhanas fwehleem Dobeleč
apakſch T. lga wadischanas. Schibs beedri-
bas ne til ween faimeem beedreem un beedre-
drenem pehz eespehjas walas brihschus tauga-
palawet, het ari nebeedreem daschu preezigu
brihdi ir gahdajuschas. Ta par peemehru is-
rihloja wezaka dseedaſhanas beedriba julijsa un
weena no grahmatu - krahtuves beedribahm au-
gusta beigās salumu fwehltus, us kureem labē
pulks weefu bija eeradees, fwehltus kopā jaunki
pawadit. Bes tam wehl grahmatu - krahtuves
beedriba nowembra beigās isrihloja Gezawas
teesas-namā weefigu wakaru, kuru itin jaunki
pawadija. Teatra israhdischana, kura us see-
mas-fwehleem bij nodomata, daschadu apstaklu
deht newareja tilt isrihlotu. Ra dseideju, tad
teatra israhdischana notifschot februari.

Gezawneeki ne tik ween par ballem un weesigeem wakareem, bet ari par skolahm peh-eefpehjas gahda. Ta draudses-skolâ weens skolotajs wairak neka diwdefmit un pagasta-skolâ weens skolotajs un diwi palihga - skolotajmahza bes dascheem gada skoleneem wairak neka diwi simts seemas skolenus.

Wehl jaapeemin, ka Leel-Gezawas draudsei bij
schogad pirmo reisi tas preeks, jauna gada wa-
karā basnizā noturet Deewa kalpochanu, pee kam
dseedaschanas bedriba apakſch T. lunga wadi-
schanas tapat kā pa seemas-swehtleem cepeezin-
naja basnizas laudis ar sawahm dseefmahm.
Bet ne wiſi atſlahja basnizu ar tahdu patih-
kamu eeſpaidu, kā to bija zerejuschi. Basniza
bij deesgan prasti apgaismota, daudsas lukturds
yat tauku fwezes bij fasprauſtas. Tadehl bas-
nizai loti pilnai efot, teem apakſch tauku fwe-
zehm ſtahwoſcheem nebij eespehjams, no ſemā
tekoſcheem taukeem iffargatees, un drehbes tila
nejauki ar taukeem apkehiſtas. (B.)

No Kaleteem (Gramsdas draudse). Kalehtu pagasts, tam 81 mahja, ir weens no teem leelakeem pagasteem Gramsdas kirspehlē. Nē wis ween no Kalehtem, bet waretu ari fazit no wisas Gramsdas kirspehles tapa 15. janwari sch. g. tas wišvezakais zilweks, zittahrtigs Spuru mahjas faiyneeks — Zehlaks Greetens tani milsu wezumā no 105 gadeem us Kalehtu jaunem kapeem powadits un paglabats. Zehlaks Greetens ir d̄simis tani gadā, kad rafsija 1777 un ir jaw pa-andris pūsis buhdams pirmo seewu apnehmis, 4 laulibās tas d̄shwojis. Behdejā 26 gadus fadshwojis. Nelaikis — jebšhu wehl tumſchōs laikos d̄simis, bija leelu leelais grahnatneeks un Deewa wahrdā mihle-tajis un zeenitais un winsch grahmata wehl lihds galam wareja bes briles lajīt. Spurds winsch tikai 15 gadus faiynekojis, tad tos gadus, no kureem mehds fazit „tee man nepatihk,” kā ari dauds gadus preeſch tam ir nelaikis pēc fawu wezaka dehla, Kalehtu Upesmuſchhas rentneeka, kas fawu tehvu, lihds ar fawu laulatu drādzeni laipnigi apgahdaja, fawā muishēle to eenedams un kopydams lihds mirst. Dehls pats bijis pohtarus ūraitidams un dseeſmas panti-nus laſidams klaht, kad nelaika tehvs ažis aiftaiſijis un ūhehti „nahwes meegā,” pēz ūoti gara d̄shwes zeta noſtaigſchanas, peekusis un noguris — laideos. Nelaikis, kas fawu ūoti garu d̄shwes laiku — ūa Moſus ūala „kā lahdu pafalu parvadidams, ūinaja un prata ū-veem behrneem un behrnu behrneem, ūhehns Deewa darbus un wina elkonī” poſludinat un behrnu behrnus pamahzit, tapa 15. janwari ūauki no ūaveem behrneem un behrnu behrneem, ihsnekeem, radeem un dauds Kalehtnekeem, kas fawu wišvezako pagasta lozelli un „goda vihru” un ūimo tehvu ar mihlestibu parvadija — us ūapa ūeetinu aishwadits un d̄sestrā ūemes ūehpi guldinats, ūai tas ūewi ūaldi buhs, pēz garas, garas ūelofſchanas lihds ūeelam ūuzelschanas ūih-tom ūastordōs.

(L. V.)
Pee Leepajas Latweescheem jauna modriba
un dsihwe tagad radufehs. Scheenes jaunois
laikrafsis „Latweetis“ nu jaw 15 minuods is-
nahzis. Derehs te kahdas fewifchlas sinas par-
scha jauna Latweeschu laikrafsa pagahjuscha
janvara mehniescha gahjeenu pafneegt. Peed-
lischanaahs pee scha laikrafsa, kura redaktors ir-
zeen. R. Uekstia lgs, ir pagahjuscha mehniesi til-
lab no lihdsstrahdneku, ta ari no lasitaju pufes
teefcham loti eewehrojama bijuse. Scha ik
nedekas reisi isnahlofcha laikrafsa lehta apstelle-
schanas-makfa, tilai 1 rbl. f. un 1 rbl. 50
kap. f. par pasti, ir tam pagahjuscha mehniesi
jaw lihds 800 lasitaju peewedis; no scheem is-
nahk us pafchu Leepaju kahdu — 340, tahkak
us Kursemi lihds — 250 un us Widhemli lihds
210 lasitaju. Peeminams, ta gandrihs wiji
„Latweescha“ lasitaji Kursemē, ta wini paſchi
issazijuschees, ir scho jauno laikrafsu lihds-
schinigo „Latweeschu Awiſchu“ weeta apstelle-
juschi. Bet lihds ar „Latweeti“ Leepajā isnahk
reisi nedelā ari wehl otrs latwifks laikrafsis
„Leep. Pastn.“ Schis laikrafsis laikam tagad pee
„Latweescha“ preefch fewis pamanijis leelu
konkurenti; pret scho jauno awiſt winsch tagad
usfahzis strihdinus west. „Leepajas Past-
neeks“ sala, ta jaunois laikrafsis „Latweetis“
lihdsinajotees Rigas Latweeschu rihibischanas
awiſehm un wina redaktors eenemot mahzibā un
wispabrigā isglihtibā semu stahwolli. — It
fewifchki te Leepajā ir wehl tas eewehrojams,
ta schee abi Latweeschu laikrafsi isturahs zihniā

preeksh pilsfehtas Latveefchu intreschu aisskah-weshanas pee patlaban pabeigtahs jauno pilsfehtas-weetneku iswheleschanas. „Latveetis“ loti noschehlo scheeenes Latveefchu schoreisejo maso panahkumu un te dod par wainu, ka wineem te virmā rindā trubzis pamudinaschanas, isskaidroshanas un pabalstishanas no Latveefchu laikrakstu puses; „Latveetis“ us to efot par wehlu sahziis isnahkt, bet labot winsch scho leetu luhlofshot, pa wisu laiku, lihds nahloschais wehleschanai, pasneegdams eespehjami plashus isskaidrojumus par pilsfehtas waldes un weetneku peenahkumeem, teesibahm, brihwibahm un isdarishchanahm jeb panahkumeem, lai scheeenes Latveefchu prahs un eespehja us nahloschais zihnineem buhtu wairak pazelti, stiprinati, un lai winu panahkumi te winu paschu labā turpmaki buhtu jo leelaki. — „Leepajas Pastneels“ turpreti ihpaschi loti noschehlo Latveefchu pilstahwigo kustefchanos pilsfehtas-weetneku wehleschanas-leete; winsch to nofauz par paschmihlibu, godkahribu, schkelschanos un tautas slimibu; Leepajas Latveefchi, kas pa ieelakai dalai peederot pee strahdneku lahtas, warot zaur lihdszihnischanos pilsfehtas-weetneku amatōs — masas isprashanas un sinashanas deht — drisksi nahkt par skiftu, neka par labu. Tos, kas te Latveefcheem jebkahdas pamudinaschanas waj pamahzischanas us winu peenahkumu, teesibu un brihwibu eewehrofchanu pasneeds, „Leep. Pastn.“ nofauz par tautas-aplaimotajeem un praveescheem, kas paschmihligi un ar tukshahm walodahm laudis protot apmahnit un issuhlt. Tā dīhwo un kulahs tagad pa Leepaju.

— a — s.

Mahlischla (Rownas gubernā). No tureenes „L. A.“ dabujuscas schahdu sinojumu: Kur ūnāk bija leeli preeschu un egli meschi, kur dsirdeja meschus schahdzam un wilkus lauzam, tur tagad redsam plashus tihrumus ar staltahm chahm; tur redsam darbigus lautinus fawus laufus apkopjam un treknos lopinus sakā sahle ganam. Ja prāsam, kas tos milfigos meschus par tahdeem plashcheem tihrumeeem pataisijis, tad it ja-atbild, ka to ir padarijuscas kreetno Latveefchu strahdigahs rokas. — Kad preeksh laudeem gadeem Mahlischlas ihpaschneels nelaika grāfs Tiesenhausens sahka mescha gabalus preeksh mahju taisfchanas isdot, tad Leischhi ar bailehm plezus rausijsahs, un tikai retais apmetahs meschus us dīhwi un tur sahla tihrumus ectaist. Bet kad wehlak ari Kursemneekus usaizinoja, tad schēstraumehm gahsahs Leischds un usnehmehm meschus nozijest. Wini it duhchigi lehrahs pee darba un tā ari it drīhs, few sahdu semes galvnu ectaisjuschi, wareja it labi pahrtikt. Bet tagad, kur jaw fawus tihrumus nokopuschi, sah nahkt us aplamahm domahm. Sahk pagehret, lai teem buhtu tāhda pate arende, lahda teem dīnteeem faiinneekem, un tad dodahs us aplamahm prozejhdm, kur tikai neween laiku patehre, bet ari fawu suhti, gruhti fapelnito naudinu un fawas mahjas, so ar fawa waiga swedreem zehluschi un buhwejuschi. Dāchi sinams ari newar paturet, bet ir ja-atshahj gitam; jo ūche pehz jauneem kontrakteem nau noma no-hazita pehz semes labuma, bet wifeem weenlihdīsiga, weenalga waj labā aramā seme, waj ganiba un purwji. Tapehz teem, kam laba seme, nebulhs gruhti wajadīgo naudu falasit, bet teem ziteem, kam semie skifta, it gruhti nahlftees fawas mahjas paturet. — Bet lai ari buhtu mahjas ja-atshahj un no tam it gruhti nahltos fahkrites, tad tomeht es dobu to padomu, ka labaki lai no wiham tāhdam prozejhdm

atraujahs, bet issihgt ar labu, jo zaur prozejhdm arende nepaliks semaka.

Somija, kā sinams, pehrngad bija loti dauds wilku faradusches, kuri neween dauds kustona saplofija, bet ari wairak zilweku nogalinaja, tā ka Somu waldbi atsina par wajadīgu, par wilku nonahweshanu issolit algas (par wezu wilku 200 un jaunu wilku 100 Somijas mahru). Tagad, kā „Sakalai“ teek raksts, tur noteekot leeliskas wilku medischanas. Medicineeku wadons efot majors Thuringi. Sem wina pawehles stahwot 10 wilku dzineji is Pleksawas gubernas, wairak medineeku un 15 gwardu saldati. Pleksaweeschi efot loti usmanigi wilku pehdu mekletaji un isweizigi medineeki. Wini pelnot va mehnē 60 rublu algas. Ari paschu semes edfishwotajeem, kuri wilku pehdas medineekem pawehlest, teekot peezi mahrkas algas maksats. Tāhā wihse zerot. Somiju no scheem svehreem atswabinat. — Somija, kā „Olewiks“ teek raksts, kugneziba efot jaw tiltahti attihstijusfehs, ka tur teekot ihpaschi juhneeku laikraksti isdoti. Schogad atkal lahds tāhds laikraksti eesfahjis isnahkt un teekot Somu un Sweedru walodās raksts. — Somijas juhras skolotajam G. Bergrotham efot nodoms, nahkt us Igauniju un tur juhneezibas leetas weizinat. Winsch nodomajot Igaunu juhneelus tik tāhū mahzit, ka tee ari sweshas semes waretu tā labu algi pelnit, kā Somu juhneeku, kuru efot leels skaitls Anglijā un kureem tur efot ari faws Somu skolotajs. „Olewiks“ wehlahs, lai Bergroth's leek fawu nodomu Igaunu kugnezibas beedribai „Linai“ preekshā un strahda ar to kopā.

Finanzministerija isstrahdajot preekshlikumu par muitas pa-augstinafchanu us metalliem un metallu isstrahdajumeem, zaur ko zerot eenemt 3—4 miljonus rublu par gadu.

Wald. Wehstneis sino, ka Greeku Tehninenne Olga Konstantinowna 20. janvari laimigi dsemdejuse dehlu, kuresh kristibā dabujis Andreja wahrdi. Augstā mahte un dehls efot spirksti.

Senatora Manaseina rewissija Widsemes un Kursemes gubernās, kā no droshas puses is Peterburgas teek sinots, sahskhotees tikai marta mehnēcha beigās, jo libds tam laikam ja-isdarot daschi eespreekshēji sagatawofchanas darbi, kā pawadonu cezelschana u. t. j. pr. Projekti teek sinots, ka schi rewissija efot isgabdata weenigi no augstakeem Kreewu amata wiherem, kā isskaidrotos tāhs no scheeenes semes edfishwotajeem (Latveefcheem un Igauneeem) par scheeenes buhshchanahm un nebulshchanahm pīrenstahs suhdsibas. Muhsu gubernāh mādams no rewissijas tikai labums, jo zaur winu tās weizinatas tāhs preeksh māms no waldbiās nodomatahs reformas.

Kronshtata. Daschi Baltijas dīselsszeta pāfasherī, wakāra pa ledū pahbraukdāni no Oranienbaumas us Kronshtati, leela sneeu putena deht nollihduschi no zela un wisu nakti pawadijuschi us ledus. 26. janvara rihtā plkst. 7 pee Kronshtatas apgeetinajuma atrada nomirushu marines leitnantu Globa Michailenko un wina 7 gadus wezo dehlinu, pee kara ostaš 7. bastiones pīsmirushu — felscheru skolas inspektori, kolegijurahu Bogdanowu ar nosalihshahm rokām un labhahm. Wina iswofchschiks, kā runā, laimigi isglahbees un plkst. 4 no rihtā atrasto Oranienbaumā. — Kara ostaš fārga mahjīna ceradahs Oranienbaumas mas-pīlsonis Roppels, iuhgdoms, kā nahktu palihgā

wina beedrim Kehselim, kas nomaldees us ledus. Issuhifikai patrusai isdewahs, usdabut Kehseli un gandrihs nosaluhchū to nowest slimījā. Bet tee wehl ne-efot wīji sneega putera nelamigee upuri.

Maslawas awises sino, ka tur peenahzīgā weetā fahlot gahdat par „pilsfehtas mīšonaru beedribas“ dibinashanu. Mīšonaru usdewumā, kā awises teiz, buhshot: pasneegt garigu un materialisku valihdsibū tur, kā winas wišwārak wajadīgs. Mīšonareem tilshot akauts staigat pa slimīzahm, zeetumēm, naktis kortekeem u. z., eepreezinat garigi zeessdamos. Tāhā mīšonari apgahdahs pēbz wehleschanahs deenasta weetas, isdos naudas valihdsibū, zaur slimībahm nespējīgem valikuscheem, apgahdahs nabagu behrneem skolas, drehbes, grahamas u. t. t., slimīkeem slimīzās un zeetumās tehju, zukuru un pēbz i-laihshanas drehbes. Ar laiku, ja beedribas rožiba atlauschot, ir nodomats ectaist darba mahjas preeksh wiħreescheem un feeweeshēem; bibliotekas, lai hshanas sahles u. t. t.

Teecham ta buhs cīevehrojama beedribā, kas til no leelas zilweku mihlestibas fahls pazelt garigi un meesigi pakrituschos wahrgutus. Schi pahrdmajot nejauschi nahkt prahā St. Widsemneko funga usrahdijumi pēhrnā gada eesfahkumā „Mīšonā draugeem Baltijā“, kā ari māms newajadsetu mīšonēs dahwanas tikai us ahreini fūtit, bet ar tāhā apgahdat paschu mahjas zeetejus. Zik behdīgs gan ir muhsu nabagu lausku stahwoklis, tomeht nelaħdas garigas ne materialiskas valihdsibas wini nedabun, bet wehl teek lajitas dahwanas un prom fūhtitas!

Maslawas. Kreewu awise „Maslawas Telegrafā“ (МОСКОВСКИЙ ТЕЛЕГРАФЪ) fawā numurā no 30. dezembra mehnēcha deenas neis is Wentspiles rakstu par Baltijas, ihpaschi Kursemes mīšcheem, kā dājčā finā cīevehrojams. Pasneedsam is ta fahdas weetas.

Wifupirms rakstajās fuhdsahs, kā Baltijas meschus, kas flaweni no feneemi laikem, kād Kurfcheneeli un Lihbeeschi wehl nepasina swefhus atnahzejus, — pēhdīga laikā iszehrt un nōposta gan zilwelki, gan uguns. Pee semneelu mahjahm reti kār peederot mescha gabals, un tādehl Baltijas faiinneekem daudsās weetās nahkotees braukat pēbz malkas un buhsholeem desmitahm wertshem, netupot laika, lausku un sirgu spēhla, un turklaht dahrgi aismaksat par nepeezeeschamo siltumu. Bet wīji to wehl wāretu zeest, ja mescha truhkumam tik nebuhtu wehl dauds leelaki sliktumi faiinneezibas finā preeksh wiħfa apgabala. Meschus pahreku iszehrtot, paleek lauki bes pa-ehnas un fargeem pēt faules gaifū un juhriales sīmlim, kā wehl fāzitā un putina semē eekshā. Ja tāhdm apgabalam truhkst meschu, tad tam ari peetrūħs mitruma, kā dīsina wasaras karstumu un masina faufumu. „Muhsu deenās, zaur Kursemi un Widsemi brauzot, reds beeshi ween leelus klajumus ar tuhksoscheem refnu zelmu, kā leezina, kā nefen wehl klajuma weetā pāzehlahs dischens mescha beeseens.“

Par laukskolu buhshchanu Kursemē 1879/80. gadā.

Pirmais pahrfkats par Kursemes laukskolam, kā fastahdija us Kursemes wirsksolu-komisijas wehleschanos is sinahm, kas eesuhitatis no skoli waldeim, sībnejahs us 1875/76. gadu. — Schi pahrfkati tāhāk ne-ispātija, bet eesneeda sībnejigī mahjīna ceradahs Oranienbaumas mas-pīlsonis Roppels, iuhgdoms, kā nahktu palihgā

nigi eevehrot, un tapebz ari finas bija loti nepilnigas. No ta laika sahlot, ir drukatas katu gadu finas, ko eesuhtija Kirspehles skolu waldeis, un nu skolu waldeim pefuhtitas. Schihs

finas dod skaidru leezibu, ka tee peezi gadi, lamehr jaunais skolas-likums nahjis spehkā, naw welti aistegejuschi, bet to puhlini, kas zaurlikumu ir eezelti par lihdsstrahdneekem us skolas

lauka, ir nahkuschi skolas buhchanahm par labu. Kahda ihpaschi ir skolas buhchanana Kursemē 1879/80. gadā katra Kirspehle, rahda schi tabele jeb fastahdijums:

Kirspehlu wahrdi.	Dwehſelu ſkaitls.	Golou ſkaitls.	Golotaju ſkaitls.	Skolen ſkaitls.								Pehdeja gadā eesuhtija.	Mahju-mahzibū baudijs.	Uf ūf eedſihv. 1. ſola.	Uf ūf eedſihv. 1. ſolens.				
				Seemas-ſtoleni.		Wafaras ſtoleni.		Ropā.		Seimas-ſtoleni.									
				ſeini.	mittens.	ſeini.	mittens.	ſeini.	mittens.	ſeini.	mittens.								
Jelgawa	22385	17	20	719	392	314	126	1033	518	270	240	567	651	—	—				
Dobelē	18619	15	19	372	270	270	96	642	366	155	144	61	62	1221	17				
Meschamuiſchā	15973	11	15	500	337	190	90	690	427	126	101	353	423	1452	14				
Gefawā	11549	4	6	252	144	64	41	316	185	59	80	43	38	2887	23				
Bauflā	11027	9	11	350	197	137	55	487	252	97	90	350	364	1225	14				
Gezawā	30340	20	25	800	523	201	57	1001	580	231	184	356	362	1444	19				
Nereta	20656	21	28	648	574	166	69	806	643	235	255	822	727	983	14				
Sehrpils	22395	29	34	886	796	136	44	1022	840	216	314	859	1073	770	12				
Subata	5889	8	11	201	191	8	4	209	195	84	30	223	263	736	14				
Aukraule	1750	3	3	49	50	—	—	49	56	23	20	—	—	583	16				
Dinaburgā	693	2	2	23	10	—	—	23	16	7	8	7	7	346	21				
Jaunpili	14415	12	17	410	339	141	70	551	409	116	114	316	314	1201	15				
Tukumā	20000	12	14	388	256	147	64	535	320	79	69	72	73	1666	23				
Auze	10462	11	11	366	227	115	41	481	268	98	77	75	86	951	12				
Talsi	14546	11	13	342	348	85	10	427	358	162	124	389	409	1322	18				
Kandawa	11269	15	16	356	294	129	49	485	343	150	81	360	468	751	13				
Sabile	10588	11	14	266	266	91	52	357	318	106	119	362	331	962	15				
Ahrlawa	7212	7	10	230	191	23	2	253	193	62	68	308	270	1030	16				
Kuldiga	11344	14	17	449	365	70	19	519	384	119	169	157	206	810	12				
Wahrme	7087	8	8	235	187	65	17	300	204	75	76	238	280	886	14				
Saldū	30386	16	23	805	559	290	74	1095	633	287	302	406	397	1897	17				
Wentspili	12807	8	10	349	243	12	74	261	247	154	85	607	641	1600	21				
Piltene	14689	12	16	386	355	88	27	474	382	159	144	377	444	1224	15				
Dundagā	7988	7	11	312	218	72	3	384	221	—	—	187	156	1141	13				
Aisputē	4880	4	5	150	151	37	5	187	156	57	57	88	112	1220	14				
Sakalejā	7062	6	8	248	206	37	12	285	218	74	84	132	128	1177	14				
Waltaikiš	6378	12	13	246	208	137	34	382	242	74	69	210	203	637	12				
Embotē	6819	8	8	248	159	30	19	278	178	90	79	85	88	852	15				
Gramsdā	10228	9	13	293	202	64	23	357	225	109	107	106	99	1136	17				
Alsfwangā	987	2	2	42	27	5	3	47	30	13	11	24	15	—	—				
Grobina	13838	24	25	783	442	71	6	854	448	154	126	125	106	1008	18				
Durbē	8397	10	10	332	275	5	3	337	278	87	76	194	197	840	13				
Ropā:	392359	355	438	2027	9008	3200	1119	15227	10127	3728	3500	8459	8993	1105	154				
Skolas bes kaut kahdahm finahm:				9	21035	4319		25354		7228		17452							
				364															

Dwehſelu ſkaitls — 392 tuhft. 359 — ſalihdsinajot ar pehno gadu, par 16 tuhft. 501 ir gahjis wairumā. Pehdejas finas daſchas draudſes dwehſelu ſkaitlu nemas nebij uſdewuſchhas. Bes tam daſchas Kirspehles bij uſdewuſchhas yawifam neriktigus ſkaitlus. — Tukumiā bij p. p. starpiba uſ kahdahm 6 tuhft. dwehſelehni. — Tapebz tad ari augſhejo ew. Lutera tizigo dwehſelu ſkaitlu newar peenemt par vilnigu. Neluhkojot us tam, ka daſchas draudſes naw ſhogad nemas uſdewuſchhas fawu dwehſelu ſkaitlu, tomehr war fazit, ka daſchās draudſes, ſalihdsinajot ar pehno gadu, ir yawifam ne-iſprotama starpiba. Warbuht ka nupat lauſchu ſkaitiſchana dos ſchāi leetā ſkaidrakas finas, lai gan pē iſtſtas ſkaidribas tapſim til tad, kad ſkaidri uſdos, zik behnu bauða mahju-mahzibū un zik ir taħdu, kam ja-eet ſkolā. Zaurmehrā iſnahza uſ 1105 eedſihwotajeem 1 ſkola un uſ kahdahm 15 dwehſelehni 1 ſkolens, jeb 64 ſkoleni uſ 1000 eedſihwotajeem. — Kirspehles weenu ar otru ſalihdsinajot — ir leela starpiba; wiſlabakahs bij Sehrpils, Subata, Auze, Kandawa, Nereta, Sabile,

Waltaiki, Kuldiga; wahjakahs: Gezawa, Tukums, Jelgawa, Wentspils, Grobina.

Skolu ſkaitls — 355 — ir par 16 maſaks ka pehni. Skolu ſkaitls ir tik iſtſti par 7 maſaks ka pehni, jo 9 ſkolas naw ſhogad tabelē uſnemtas, tapebz ka taħs nebij eesuhtiſchhas nekabdas finas. Aystahjuſchhas ir daſchas priwati ſkolas, tapebz ka winas naw wairs wajadſigas; daſchas maſas pagasta-ſkolas ir atkal peeweenotak ſeħħi ſkolahm. — No taħm ſkolahm, kas pehni wehl tapa buhwetas, ir wehl foti maſa dala gatawa, jo ſkolas-buhwe aſnem 2 un wairak gadu, tapebz ka top muhretas no ſteegleem un ari labi leelas, — daſch-reiſ pat par dauds leelas. Tas' gadus no 1876. lihds 1880. waram iſtſti noſault par ſkolas buhwes ġadeem. Bagasti netapua neħa, lai warenu few uſzelt kreeṭus un ruhmigus ſkolas-namus, kas mafha daſch-reiſ 15 lihds 20 tuhft. rbt. un wehl wairak. Taħs ſkolas, kurās mahza wairak ſkoltaji, ir wairojuſchhas par 21.

Wiſas 355 ſkolas strahdā 438 ſkoltaji, no kureem 241, gandrihs 55 proz., ir mahzit seminaris. Skoltaju ſkaitls ir wairojees

par 9, un ja peeskaitam wehl taħs ſkolas, kaſ naw eesuhtiſchhas wajadſigas finas, par 19 ir gahjis wairumā. No scheem 438 ſkoltajeem ir 123 waj nu kesteri jeb ħrgħelnekk un 12 pagasta-ſkolti.

(Turpmal beigum)

Aukstuma eespehja.

Pa welti pehž laba seemas zela gaidam. Pa welti ilgojamees pehž fneega, lai warenu kamanas feħsees un weegli isbraukatees, lai warenu seemas zela darbus padarit. Arweenu taħħs vats laiks lihds ſchaji paſčai deenai, t. i. lihds 18. janwarim, bes fneega, dublains un kruweſchais, ka weħla rudeni. Par fċo pirmas seemas puſes laiku wiſi laudis brīnhahs. Pat wezi zillweki fala, ka ne-efot taħda laika peedſiħwjuſchhi. Kożini daſchās weetās, domadami ka jaw pawasar, fawus pumprur breede, gribedami jaw iſplaukt. Pat zittas puſes fala, ka efot seedoſchhas wijsolites atrastas. Gan naw ne arweenu filts ween bijis, ne ari kailfals ween bijis, bet gan efam ari fneegu redsejjuſchhi. Tomehr ne dauds. Sneegs ir tik parahdiſees

un dřibz pebz ta atkal uhdeni pahriwehters. Laičam gribedams lai uhdens fauskas weetás rastos, jo ne wafarā ne rudenī ta veenahza, la salnainas weetás, kur uhdens truhkums dasch-reis loti fajuhtams, tad buhtu bes peweſchanaſ ſafneedsams. Pirmo fneegu dabujam 25. oktoberi. Laba lohrti uſſniqa. Bet jaw pebz pahra deenahm atkal aifgahja ſawā pirmā buh-ſchanā, tas ir uhdeni noſuſdams pahriwehters. Widleelaku ſchahs pirmahs puſſeemas peedſiwho-jam 6. dezembri. Tad bija jadoma, la tahds ilgi palik. Bet jaw pee wehjeem wareja at-ſkahrſt, la tas miteſees un masa fneega ſahrt, laſ ſad bija nahkuſe, noſuſa. Ta ari bija. No ta laika libds 19. janwarim ne lahga auf-ſtuma, ne lahga fneega bijis. Termometers gan-dřibz arveen ſiltumū ween rahnja, bet aufſtuma maſ. Seemas-fwehtlos dabujam kreetni pa-dubkeem iſbrabatees, kamehr zitds gaddos brangi iſwifinajomees. Lai nu gan arweenu libds jan-wara widum ſilts laik ſit bijis, tad tomeht ja-tere, la ari ſchoſeem bes kreetna aufſtuma ne-buhs. Tadeht mums jaruhpejahs, lai lai uſ aufſtu laiku pareiſi ſataiſamees, lai dascham labam nebuhtu aufſtuma eſpehja gruhti ſa-juhtama un lai dasch ſabs bes lahda lozella nepaliku, to noſaldeams. Tadeht wajadſigſ par labu apgehrbu gahdat, laſ, ſad ahrā auf-ſtuma eſam, muhſu meefas ſiltumū aſtut, lai til tahu nenofalſtam, la meefas zaur to teek ſawainotas. Dauds jaw ir aufſtumam par upuri tritufchi, plahnas drehbes laukā eedami.

Aufſtam gaſam, aufſtam uhdennam, fneegam un ledum ir weenadas eſpehjas parahdiſchanas. Stipra aufſtuma eſpehjas parahdiſchanos pee muhſu meefas noſauzam par noſalſchanu. Pebz noſalſchanas parahdiſchanahs iſſchir pee no-ſalſchanas trihs pakahpeenus. Pirmā pakah-peena mana tai weeta ſarkannu, kur aufſtumis ir lehris, jeb kur noſalſti. Pebz to ta weeta paleek bahla, zaur aſiſdſiſlu ſawilkſchanu un war til zeeta kluht, la noluht. Schahdā buh-ſchanā tahda weeta ir bes juſchanas, ſiltumā tur ſajuht ſtipras ſahpes kā dedſinaſchanu un eſahldams tuhſchanu. Zaur to, la ta weeta pamirſt, tad wina metahs ſilgana. Schihs pa-rahdifchanahs nepaſtahw, bet pebz lahdahm deenahm noſuhd. Otra pakahpeni iſaug iſ tumſch-ſarkanás ahdas tulſnas, laſ waſa ſlikſhas un iſtejeuſchhas fakti, ne rehtes ne-ahſtahdams, ja wiſai leelikam naſ tezejuſchhas, zaur ko tafs teek. Trefchā pakahpeni iſzelahs uſ daschu rois tumſch-ſarkanás un doschu teiſ eefilganás ahdas ari tulſnas, bet kuraſ wiſ nedſiſt, bet zaur ko tur teek daudi meefas maitats. Jo dſtaki meefas ir noſalſti un zaur to lahda weeta nomiruſi, jo leelaka buhs tulſnodama weeta. Ja, ſchahdā reiſa war daschi lozelli pawifam nomirt un no gitas meefas atſchirtees.

Wiſwirat pafihstama noſalſchanas wiſe ir ta ta noſaulta apehrde (Frostbeulen), pee tahn-deem laudim, kuri dauds mitrunā un aufſtumā uſtuhahs, jeb pee tahn-deem, tam mas aſiņu. Schē iſzelahs ſiltumā, gultā jeb mitrā laikā uſtuhkuſchhas weetás nepanefama dedſinaſchanā, kuteschana, laſ ſpeſch to weetu laſt un zaur to tad iſaug augoni. ſad ſchi wina paſtah-wiga, tad wina ir ari jo nelaba, jo wina gan wafarā paſuhd, bet tikai, lai ſeemā atkal zeltos. Breſmiſala, la weetiga aufſtuma paſpehja wehl ir pilniga noſalſchana. Schē wiſpirms ſajuht no aufſtuma drebulus un wiſpahrigas aufſtuma juhtas, tad pamasam zilwels ſahf nogurt un wehlejahs gulet, kuriſch meegs tad par nahwi paleek, tſlikhs la tam ne-eſpehj preti tureeſ.

Ja tahds wehl wiſus ſawus ſpehku ſanem-dams uſ preelfchu wellahs, tad ſahl prahti ſawu ſpehku ſaudet, redſefchana pamasinajahs, tumſcha ruhſchana aufis atſlan, eefchana pa-leek nedroſcha, kamehr nelaimigais bes ſajehgas ſemē fakti. Dſihwiba tahds apſtahlös wehl daudſreis ilgi uſtuhahs, jo ſino par zilwekeem, laſ 8 veenā ſneegā gulejuſchi un tomeht a-weiſelojuſchees.

Kā ar ſcheem nelaimigeem ja-apeelaħs, par to jaunalo laik ſluht ſawada apeefchanahs uſeeta. Libds ſchim ar noſaluſcheem ta puble-jahs. Noſaluſcham bija katra ſiltuma laitiga. Noſaluſchais tika uogchrbiſ, ſneegā eerakts, ka gihmis ween waſa palika, jeb ſad ſneegā ne-bija, ledus uhdeni liks, tad nekurinata istabā neftis, tur ar aufſtā uhdeni kamehrzeem mai-ſeem wiſaplaht ſatits, pebz ta wiſa meefas ar ſneegā jeb aufſtā uhdeni mehrzehahm ſupatahm bersta, it ihyach ſchoklis, lai jo dřibz mutē kaut ko waretu eepilinat, ſirdsdoe un wehders. Ja meefas jaw ſolana kluwa, tad tika noſaluſchais tapat nekurinata telpa aufſtā uhdeni liks, pamasam ſafildits, un ſad jaw lozelli ſtuhwumu bija ſaudejuſchi, ta aplopts, la ſlihziſ. Rahju apalſħas, ikri, wehders, ſirdsdoe, pakauſis un mugura kluwa terſta, gaifs no mutes mutē eepuhſis, etika kliſtis eedots un ſtinkſpiritus pee deguna turcits un uhdens uſ ſirdsdobes no 5 libds 6 pehdu augſtuma pilinats u. t. pr. Kad zaur ſcheem darbeem dſihwiba bija atgreesuſees, tad nelaimigo neſa ſiltā istabā, ſiltā gultā, eedewa ſiltu tebju, dasch ſarotes wiſna jeb brandwihna, kamehr ſlimais pilnigi atdſiwho-jahs. Dſihwibas atgreeschanos wiſpirms mana pee lehnas azu plaſtinu raufiſchanahs, pee lubpu raufiſchanahs un pee pulles ſiſchanas. Uſinu noſaluſcheem newar laift. Jaunalo laiku ahrſt, un ſiſiologi ſhabdu noſaluſchu atdſiwhi-nafchanu wairs ne-iſleeta, bet pee iſmehginaju-meem pee kustoneem atraduſchi, la taha ne-efot tik teizama, bet la wajagot zil ahtri ween warot aſins tezefchanu modinat. Schō nu wiſi panahk zaur to, la nelaimigo tuhlin 24 grahdu (pebz Neomira) ſiltā telpa eeneſ un dřibz pebz ta 30 grahdu karſtā uhdeni leek. Tſlikhs ſa-điſhwibas ſiſmes rahnahs un nelaimigais war-riht, tad tam dod tahnas ſahles, laſ wiſnu tuhlin ſpehzina, la wiſnu un brandwihna ar uhdeni ſajauktu ar ſaroti. Melna laſtja un tehja ar jeb bes konjaka ari paſihds.

Ja weenigs lozelliſ ir noſalſti, tad ſas ir ſkalds eefeenams, un uſ pilniga turam, ſad meefas gulus ir, pebz la ſilaſ un aufſtā ſlo-zeelliſ, no kura rahnja ſawu dſihwiba iſgah-juſi, pamasam ſawu pirmo ſrahſu atdabu. Ari ſchē war waj nu wezo jeb jauno atdſiwhi-nafchanas wiſhi iſleeta, la ſu ſatram patiſh. Apehrdi war ar perubalsamu eerihwet jeb apfeet ar ſalizilſkabbumā (Salicylsäure) kamehrzeem ſupateem. Ja augoni ir, tad jakaſa tur far-lans prezipitatpulveris (Präzipitatpulver) wiſu, jeb ari ta wiſa ar hellensteina galu weenreid-deenā janostrihle.

Lai nu gan noſaluſchus lozelliſ war pee dřibsumá iſdseedinat un paſchu noſaluſchu atdſiwhinat, tad tomeht ta ſwarigala leeta aufſtā laikā ja-eeweſeo, proti no noſalſchanas jaſar-gahs, zil ween war. Aufſtu uhdeni iſleetaat prelfch masgaſchanas ir loti derigs un ahdaſ ſahs; bet ſad gribedams ahdu nozeetinat dasch ſu nem ledainu uhdeni ko masgatees, tad ſas wairs naſ labi, to ſahs reds, laſ masgaſahs lahda uhdeni pee ſawahm no aufſtā uhdena paſiku-ſchahm zeetahm, rupjahm rokahm. Tapebz le-

dainā uhdeni naſ ſamalgajahs, bet lahda, ſos iſtabā ſtahwedams jaw aprimis. Ka pee mitrabm drehbeim wairak aufſtums kerahs, tad jaruhpe-jahs, la tahds ir ſauſas, la ari mitri lozelli dřibſak noſalſti, tad jagahda, la tee aufſtā ſauſi ir. Wiſlobakais ir, ſad dauds aufſtums iſtaiga, lahu apawu reis deenā mainit, tad nekad par aufſtahm ſahjahm nebuhs jaſcheljohahs. Dasch ſehd ſtahnum knapas drehbes walkat. No lahdahm aufſtā laikā wareni jaſargahs, jo tad nedrihſt aufſtuma deht neweenā weetā drehbes ſpeef, jo wairak pee ſahjahm un rokahm. Knapi ſahbaki un zimbi jaw dascha laba grē-nibu ar dandsgadigahm zeefchanahm ir noſtrah-pejuſchi. Uri pahral leela ſiltuma mihiſchane naſ ſolana. Kas arweenu, kamehr aſiniſ wehl džibflas tek, kamehr wehl jauns, cedroſchinahs tika laſchokā eetinees ſeemā ſauſes deenā laulā eet, un laſ ſawu iſtabu mahjās nemis augſtatu netur la 18 grahbus pebz Neomira, tad wi-đibſaki war dabut noſaluſchu ſarkanu degunu un ſilas aufis, tahs weenigas meefas dalas, ko newar pret aufſtumu aifſargat.

Wajdaweeſ.

Sibki notiſiumi iſ Riga.

(Slepka wiba.) Pirindeen as wakarā, trih ſeemeeki ſawu prezi pahrdewuſchi, bija Riga at-ſtahjuſchi, uſ mahjahm brauldam. Pee 28. werites uſ Peterburgas ſchoſejas teem ſlepka uſbruka, toſ nolahwa un aplauptija. No lahda pagasta, nelaimige, wehl neſinams.

(Paſchnahwiba.) Isdeenejs ſalbats Beht-tuls Kede pirindeenā rihtā ap plkſt. 7 atrast ſawa dſihwolka no-ejamā weetā, Dſirnawu-eelā Nr. 27, ar pahrgreſtu laiku. Paſchnahwiba ſemeſlis neſinams.

(Saħdſiba.) Konſmanim Schalit, Kalijs eelā Nr. 58, pirmdeeran ſakarā ſtarv plkſt. 6 un 8, pa to laiku, kur wiſch nebijia mahjā, iſſagtaſ drehbes un daschadas ſudraba un zita metala leetas, pawifam 914 rbf. wehrtibā. Saħdſiba iſdarita no fehtas puſes, zaur logu.

(Ugunsgrēkſ.) Otrdeenā rihtu plkſt. 6 aifdegahs P. Paula jaunbuhwejamā nama galb-neela darbu iſtabā, Parka- un Marijas-elu ſtubri no kureenes pahrgahja uſ ahraſ ſtalaſchahm, bet ar peſaſteiguiſchahs dſelſszela uguns-ſprizes pe-ſpalihdsibu uguns dřibſi tapa dſehſta. Skahdes notiſis par lahdeem 500 rbf.

Raſtromas Latweeſcheem

par ſinu, lai dřibsumā „Mahjas Weſa“ reda-jič laikd iſ wiueem uſdotu ſawu pilnigo adreſ ſaralſtſchanahs deht par ſinamo mahjitaſa un ſtoloſtaja ſeet.

Nedatzijsa.

Dascheem muhſu laſtajeem par ſinu, laſ muu ſeepraſtjuſchi, ſapebz apſolito prebmju nedabuſot. Bijam nodomajuſchi, pirmam numu-ram jaw prebmju libds dot, bet nepaſedſani la-welli zetū ſtahjuſchees, la ſa to libds ſchim ne-warejam iſdarit. Been, abonenti apſolito prebmju dabuhs, tika terminu wehl newaram noteilt, to ſawu laikā „Mahjas Weſa“ iſſinoſim.

Nedatzijsa.

Deewa-kaļpoſchana Riga, baſnīj.

Deblaba baſnījā	Spredliš plkſt.	10 m. holiſ.
Petera baſnījā	Spredliš plkſt.	12 maz. Bind.
Domes baſnījā	" "	10 m. Boelchau.
Jahau-baſnījā:	" "	6 m. Jenſch.
Gerrtrudes-baſ:	" "	2 m. Berthius.
Jesus-baſnījā:	" "	9 latv. m. Müller.
Martinu-baſnījā:	" "	10 l. m. Stoll.
Erihween-baſnījā:	" "	10 w. m. Hatzen.
	" "	2 l. m. Bergmann.
	" "	10 L m. Stahbrandt.
	" "	10 w. m. Gromm.

Uibidoſchais reaſtors Grunß Plate 5.

